

Katolicizmus a rasizmus v priamom kontraste

Alfredo Mendizabal

16. júla 2020 ✚ *História*

pokračovanie II. časti

Takéto náuky, rozširované najprednejšími predstaviteľmi národného socializmu, si vzápätí museli zaslúžiť výslovné odsúdenie v mene zásad katolíckej Cirkvi. V roku 1930 mainzský arcibiskup prikazuje, že katolíkom nie je dovolené stať sa členmi Hitlerovej strany, že kňazi nesmú dovoliť, aby sa členovia tejto strany zúčastňovali v tejto funkcii pohrebov alebo náboženských obradov akéhokoľvek druhu; a že katolík, ktorý vyznáva zásady tejto strany, nesmie byť pripustený k sviatostiam. Toto veľmi prísne rozhodnutie odôvodňuje nemecký prelát nezmieriteľnosťou zásad ich rasistického programu s náukou katolíckej viery, a odvoláva sa najmä na článok 24, „ktorý nemôže prijať žiadny katolík bez toho, aby v dôležitých veciach zaprel svoju vieru.“

„Kresťanská mravnosť, dokladá, je založená na láske k blížnemu. Národno-socialistickí spisovatelia neuznávajú takéto prikázanie v zmysle hlásanom Kristom; ich náuka zveličuje hodnotu germánskej rasy a znižuje rasy ostatné. Toto opovrhovanie, ktoré sa u mnohých mení v skutočnú nenávisť k cudzím rasám, je protikresťanské a protikatolícke. Kresťanská morálka je univerzálna. Je platná pre všetky časy a pre všetky rasy. Je teda bludom žiadať, aby sa kresťanská mravnosť prispôbila nemeckému mravnému cíteniu. Na druhej strane chcú vodcovia národno-socialistickej strany boha, nemeckého boha, nemecké kresťanstvo, nemeckú cirkev; a aj keď Hitler povedal niekoľko slov vážnosti ku kresťanstvu a ku katolíckej Cirkvi, nemôžeme pre to zabudnúť, že kultúrna politika nacionalizmu je v rozpore s katolíckym kresťanstvom.“

Mainzským biskupom bolo zreteľne vyjadrené logické stanovisko cirkvi, potvrdené ešte v ten rok kardinálom Balthusom, aplikujúc na nemeckú situáciu nedávnu pápežskú encykliku odsudzujúcu výstrednosť národného socializmu. Bol na poplach proti „zlým pastierom, ktorí sa v dobe biedy a duchovného rozdzvojenia

zmocňujú duše ľudu.“ „Chráňte sa falošných prorokov“, hovoril Wroclawský arcibiskup: „my, kresťania a katolíci, nepoznáme náboženstvo rasy, ale jediné zjavenie Kristove platné pre celý svet. Nepoznáme národné cirkvi. Katolícky znamená všeobecný.“

Po týchto biskupských vyhláseniach dochádza v praxi ku konfliktom medzi členmi rasizmu, ktorí, pokladajúc sa za členov Cirkvi, chcú sa verejne zúčastňovať jej kultu a sviatostí, a medzi cirkevnými autoritami, ktoré im to odopierajú. Ostré zákazy mainzského biskupa tnú národnému socializmu do živého. Podnecujú sa viac či menej otvorené protesty. Ale v krátkom čase je autenticky katolícka pozícia proti Hitlerovi a jeho nohsledom posilnená solidaritou všetkých bavorských biskupov (Pastoračná inštrukcia z februára 1931) a kardinála Schultera i všetkých biskupov kolínskej cirkevnej provincie.

Vyhlásenie z 5. marca: „Kladú rasu nad náboženstvo, zavrhujú zjavenia Starého zákona, ba aj Mojžišove Desatoro“, hovoria bavorskí biskupi, a v praxi zakazujú kléru akúkoľvek spoluprácu s národno-socialistickým hnutím. A k najspornejším bodom konfliktu hovoria: „3. Účasť národných socialistov na

**Novopohanstvo a
národný socializmus**

cirkevných obradoch v čatách, v uniformách a so zástavami je a zostáva aj naďalej zakázaná, keďže by takéto vystupovanie nutne priviedlo ľudí k domnienke, že Cirkev toto hnutie schvaľuje. Ak sa objaví v kostole niekto ojedinelo s odznakom tejto strany, môže byť pripustený len vtedy, ak nemá v úmysle manifestovať a ak nie je obava, že by tým narušil obrad.

4. Vzhľadom k otázke, či môže byť národný socialista pripustený k sviatostiam pokánia a prijímania, je nutné v každom jednotlivom prípade vyšetriť, či je ten človek len prívržencom strany a neuvedomuje si náboženské a kultúrne ciele tohto hnutia, alebo či má osobnú účasť ako poslanec, vedúci redaktor alebo agitátor v súhrne snáh svojej strany, a teda aj v jej rozporoch s podstatou kresťanstva a náukou katolíckej Cirkvi.“

A dokument ďalej objasňuje: „Medzi masami, ktoré hlasovali v posledných voľbách za národných socialistov, je nepochybne veľké množstvo osôb, ktoré prijímajú len ich ciele vlastenecké (ako revíziu mierovej zmluvy) alebo hospodárske (zlepšenie situácie pracujúcej triedy, revalorizáciu...), ale ktoré buď vôbec nepoznajú, alebo osobne zavrhnú to, čo sa v kultúrnej oblasti prieči kresťanstvu a Cirkvi. Jeho úmysel je subjektívne dobrý. A v takýchto prípadoch prislúcha svedníkovi posúdiť, či je alebo nie je príslušnosť k národnému socializmu priamou príležitosťou k hriechu.“

O dva roky neskôr, v predvečer všeobecných volieb 5. marca 1933, ktoré mali dať rasistom všetku moc, uverejnila väčšina katolíckych spolkov (stavovských, spolkov mládeže, katolíckej akcie) rozhodný Manifest, ktorý upozorňoval na významnosť nastávajúcich udalostí a na nebezpečenstvo pre samotnú existenciu Nemecka v kritickéj chvíli jeho dejín. Proti nenávisti, nepriateľstvu a násiliu, ktoré kladú všade svoje stopy, dovoľávajú sa katolíckej spoločnosti práva, spravodlivosti a úcty k demokratickým stranám, ktoré sú ich formálnou zárukou: „Ríšsky aj krajinský snem boli rozpustené bez potreby a proti ústave. Tým istým nariadením boli zosadení mestskí reprezentanti v Prusku zo svojich funkcií. Všetky tieto opatrenia boli urobené len preto, aby sa umožnilo tým, ktorí držia moc, zaistiť si podvodne väčšinu v nových voľbách a dať si udeliť, nezákonne a trvalo, právo na stanovovanie zákonov a riadenie administratívy...

Aký bude sociálny poriadok tam, kde bude vládnuť ľubovôľa a straníckosť namiesto práva, stranícke záujmy jednej skupiny miesto všeobecného záujmu národa? Počúvame pyšné slová o nemeckom duchu, nemeckej viere, nemeckej slobode a cti, pravom kresťanstve a čistom náboženstve. Avšak nemecká je aj viera v to, čo bolo sľúbené pri prisaha na konštitúciu, nemecká je aj láska k slobode, úcta k slobode protivníka, starosť o to, aby násilie nezostalo nepotrebané; pravé kresťanstvo si žiada mieru, a my tvrdíme, že sa dopúšťajú hriechu na mládeži tí, ktorí ju napájajú myšlienkami nenávisti a pomsty, stavajúc mimo zákon všetkých, ktorí sú iného názoru.“

Statočné prehlásenie končilo odsúdením každej politiky, nech pochádza od kohokoľvek, ktorá opúšťa cestu práva, a vyjadrovalo pranie, aby sa Nemecko neocitlo v moci krajných strán, ani pravicových, ani ľavicových, pretože „pre nás je sloboda najdrahocenejším zo všetkých statkov.“ Manifest nemeckých katolíckych asociácií má všeobecnú cenu, keď už pre nič iné, tak pre odpor ku každej diktatúre a pre vyhlásenie zdôraznené na konci.

I. časť: <http://christianitas.sk/politicka-mytologia-protikrestanske-zasady-rasizmu/>

pokračovanie v IV. časti

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/katolik-ktory-sa-hlasil-k-hitlerovi-mal-zakazany-pristup-k-sviatostam/>